

Profesor Steigmann na Právnické fakultě

Konec studené války znamenal zá- blémů. Právě proto se americká zahra-
nik dosavadního systému mezinárodních niční politika stává intenzivně zkouma-
vztahů. Téměř čtyřicet let trvající bipo- ným předmětem zájmu několika sociálně-
lární model byl i přes neustále trvající vědních oborů, zejména však politologie
napětí víceméně stabilní a transparentní. a mezinárodního a ústavního práva. Ja-
Naproti tomu současná situace ve světo- ko velmi důležitý se přitom jeví proces
vé mezinárodní politice je těžko popsá- vytváření a formulování zahraniční poli-
telná a prochází velmi dynamickým vý- tiky ve specifickém americkém politickém
vojem. I přes určitou nezřetelnost nyněj- systému.

Aby se s touto problematikou moh-
li seznámit i čeští odborníci a studen-
tí, zorganizoval Mezinárodní politologic-
ký ústav Právnické fakulty Masaryko-
vy univerzity v Brně přednášku přední-
ho amerického odborníka v této oblas-

ti, jehož fundovanost je navíc umocněna dřívějším zaměstnáním v americké diplo-
matické službě, profesora H. Steigmann
z George Town University. Přednáška se
uskutečnila 22. června na půdě Právnic-
ké fakulty MU v Brně.

Začátek své přednášky věnoval Ste-
igmann stručné charakteristice globální-
ho systému po zhroutilí komunistického
bloku tak, jak se jeví z amerického pohle-
du. Uvedl, že v současné situaci nemají
Spojené státy žádného viditelného nepří-
tele. V další části přednášky se zabýval
základními faktory každé zahraniční po-
litiky. Steigmann vidí celkem čtyři tyto
prvky, a to

- a) vnější prostředí,
- b) strukturu a hodnoty společnosti,
- c) strukturu vlády,
- d) roli jedinců v rozhodovacím proce-
su.

Poměrně překvapivé bylo Steigman-
novo zpochybnění často uváděné téměř
neomezené role prezidenta ve formování
americké politiky. V USA je podle Ste-
igmannova veškerá politika politikou míst-
ní – aproti se prezident vždy musí řídit
zájmy voličů. To dokumentoval na pří-
kladu tak významného státu, jakým je
Florida – „Žádný americký prezident ne-
může ukončit bojkot Kuby, protože by

ztratil hlasy na Floridě“, uvedl doslova.
Dále zdůraznil velkou roli masmédií ve
formování amerického veřejného mínění
(„V dobách, kdy nebyla televize, by ne-
došlo k akci v Somálsku. V sousedním
Súdánu nebylo hladovějících o nic méně,
ale nikdo tam neintervenoval“). Závaž-
ným bodem přednášky byl podrobný roz-
bor několika modelů rozhodování v ame-
rické „foreign policy“. Za některými dů-
ležitými rozhodnutími stojí pouze presi-
dent a několik poradců (např. Kubánská
krize nebo válka v Perském zálivu), jiná
rozhodnutí provádí vládní administrati-
va, některé dílčí otázky jsou potom řeše-
ny na nižší než vládní úrovni. V diskuzi,
která po přednášce následovala, se Steig-
mann věnoval např. americkému postoji
k rozšíření Rady bezpečnosti OSN (osob-
ně věří, že Američané budou souhlasit se
členstvím Japonska a Německa) a dalším
aktuálním tématům.

Celkově lze Steigmannovu přednášku
hodnotit velmi kladně. Doufejme, že Me-
zinárodní politologický ústav v Brně bu-
de i nadále využívat svých rozsáhlých za-
hraničních kontaktů a umožní českým zá-
jemcům další setkání s takovými osob-
nostmi současných společenských věd, ja-
kou bezesporu byl i profesor Steigmann.

Miroslav MAREŠ